

ФІЛОСОФІЯ ІНФОРМАЦІЇ ЛУЧАНО ФЛОРІДІ

Акіменко Б.В

Науковий керівник – ст. викладач Жидкова О. О.

Харківський національний університет радіоелектроніки

(61166, Харків, просп. Науки, 14, каф. філософії, тел.: (057)702-14-65)

e-mail: bohdan.akimenko@nure.ua

Throughout history, philosophy has been influenced by culture, industry, and politics. For example, the development of manufacturing, mechanics and the technical sciences led to the formation of a mechanistic view of the world. Therefore, a completely logical response of philosophy to the rapid development of information technology is the emergence of such a field of philosophy as information philosophy. In this work are presented the problems suggested by the founder of the philosophy of information Luciano Floridi.

Сьогодні інформаційна сфера перетворюється не тільки на одну з найбільш прогресивних та перспективних наукових галузей, але й на фундаментальну складову частину всього процесу пізнання з точки зору науки, наукову базу для формування суспільства, що засноване на знаннях. Згідно закону України «Про інформацію», інформація – це будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді. Основними видами інформаційної діяльності є створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорона та захист інформації [1].

Однією з актуальних філософських та науково-методологічних проблем розвитку сучасної науки є осмислення концептуальної природи й суті інформації. Феномен інформації є багатоплановим, тому він специфічним чином проявляє себе в різних умовах реалізації інформаційних процесів, а також на різних стадіях їх практичної реалізації.

У кінці ХХ ст. внаслідок розвитку інформаційних технологій був започаткований такий напрям у філософії, як філософія інформації головними завданнями якого є: 1) знайти та подолати перепону, що заважає бути поняттю інформації експліцитним, а не імпліцитним знання; 2) сформувати метафізичну картину світу, у якій інформація має чітко визначене місце.

Вперше термін «філософія інформації» (philosophy of information, PI) почав використовувати Лучано Флоріді. У своїй роботі «What is the philosophy of information?» він дає наступне визначення: «Філософія інформації – це напрям філософії, що вивчає природу та основу інформації, включаючи її динаміку, використання та вивчення; вона пов'язана з критичним дослідженням концептуальної природи і базових принципів інформації, із розробленням та застосуванням інформаційно-теоретичних та обчислювальних методологій філософських проблем» [2, с. 137]. Щодо проблем самої філософії інформації, то Флоріді у статті «Open problems in the

philosophy of information» [3] висунув 18 проблем, розділених на 5 розділів: аналіз концепції інформації, семантика, вивчення розумності, відношення між інформацією та природою, дослідження цінностей.

Одними із проблем є наступні: «Що таке інформація?», «Чи можлива глобальна об'єднана теорія інформації?», «Як можуть дані придбати сенс?», «Як можуть осмислені дані знайти істинні значення?», «Чи може інформація пояснювати істину?», «Чи може природний розум бути повністю і задовільно проаналізованим в термінах обробки інформації на деякому рівні абстракції?», «Чи може природний розум бути втіленим не біологічно?», «Чи може природа бути інформатизованою?», «Чи має комп'ютерна етика філософську підставу?»

Для відповіді на зазначені питання дослідник залучив методи з різних областей: логіки, комп'ютерних наук, теорії систем, штучного інтелекту, філософії свідомості, семантики, філософії науки, теоретичної фізики. Зокрема, розкриваючи проблему «Чи може природний розум бути втіленим не біологічно?» він підтримує ідеї Квабена Аду Бохена зі Стенфордського університету про побудову «розуму на чіпі» у вигляді апаратного пристрою, а не моделювання нейронів програмно та не підтримує ідею Вана, що штучний інтелект завжди є підмножиною природнього [3, с. 563 – 564].

Щодо ролі інформації, то Флоріді вважає інформацію таким самим фундаментальним поняттям, як поняття «життя», «знання», «добро і зло», і навіть більш «сильним» поняттям, ніж перераховані вище (тобто ці та інші поняття можуть бути виражені через поняття інформації). Можливо, такий підхід трактування світу, за яким інформації надається настільки висока вага, не зможе побудувати об'єктивної картини світу, проте зможе уніфікувати та дати чітке визначення інформації. Встановлення місця інформації серед інших елементів світу може знайти застосування в області штучного інтелекту, адже і штучний, і природний інтелект мають справу з інформацією.

Таким чином, в інформаційному середовищі сьогодні, повинні розглядатися не тільки інструментально-технологічні проблеми збору, зберігання, обробки і передачі інформації в комп'ютерних інформаційно-комунікаційних та інших технічних системах, а й інформаційні процеси в живій і неживій природі, а також у сучасному суспільстві.

Перелік посилань

1. Про інформацію: Закон України від 02.10.92 [Електронний ресурс] // Законодавство України. – URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
2. Floridi L. What is the philosophy of information? // Metaphilosophy journal. 2002. Vol. 33 P. 123 – 145.
3. Floridi L. Open problems in the philosophy of information // Metaphilosophy journal. 2004. Vol. 35 P. 554 – 582.